

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς κ.κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη περελθόντων ἐτῶν εὐρίσκονται παρ' ἡμῶν
καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
κάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκάτῃ μόνον ἐντὸς
ὀκτώ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἔθρο
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμψόμενα ἡμῖν χειρὸ
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲ
ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγρα
καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμον
τῆς ἀποσελλούσης δὲν εἰν
δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ
εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δικτῆ

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ
γραμματοσημον 50 λεπτῶ
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ Ἑλληνίδες καὶ ἡ γλῶσσα. Ε'. Οἱ φωτισθέντες. Οἱ δὴθεν σοφοί. — Αἱ προμήτορες τῆς νέας γενεᾶς. Μαρτί Μυγγίνα. (ὑπὸ κ Πηλίας Δοληρέκη). — Ἕνυμος εἰς τὴν Ἀθηναίαν (τοῦ κ Κ Παλαμᾶ). — Ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν. — Ὁ χορὸς τῆς μίσε Δόγκαν (ἀπὸ τὰ Παναθηναϊα) — Γυναικεῖα κινήσις — Ἀλληλογραφία. Συνταγὴ Εἰδοποιήσις. Ἐπιφυλλίς

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ε'.

Ὅσοι καὶ ὅσκι παρέστησαν τὴν περασμένην Τρίτην τὸ βράδυ εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον θὰ αἰσθάνωνται ἀκόμη τὴν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν συγκίνησιν, τὴν ὁποῖαν ἀπετύπωσαν εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων ὁ «Οἰδίπους Τύραννος» τοῦ Σοφοκλέους.

Ἄν καὶ ὁ μῦθος, ὁ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ πεπωμένου ἐνέχει διὰ τὴν ἐποχὴν μας πολὺ τὸ ἀπίθανον καὶ τὸ βικασμένον, ἂν καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν μοιρολατρικὴν παράδοσιν τῶν προϊστορικῶν χρόνων, ὅμως τὸ τραγικὸν πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ καὶ ἡ μεγάλη δραματικὴ του δύνამις συνκράζει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὸν θεατὴν. Τόσον μέγιστα, ὥστε νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, νὰ τὸν κάμῃ Ἕλληνα τῆς ἐποχῆς τοῦ Σοφοκλέους καὶ νὰ τὸν συγκλινῇ καὶ νὰ τὸν συγκλονίξῃ μεθ' ὅσης ἐντάσεως ἐσυγκίνει καὶ συνεκλονίξῃ τοὺς πρὸ δύο χιλιάδων χρόνων προγόνους μας.

Ἄξιον δὲ ἰδιαιτέρας παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι τὸ κοινὸν τῆς Τρίτης ἀνήκει εἰς τοὺς κοσμοπολίτας Ἕλληνας, εἰς τοὺς περισσώτερον γαλλοφώνους καὶ ἀγγλοφώνους παρὰ ἑλληνοφώνους κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ οἱ περισσώτεροι ἐξ αὐτῶν, οἱ γεννημένοι μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, καὶ πολὺ συχνά, ἴσως, διερωτώμενοι, ἂν εἶναι πραγματικῶς καὶ κατ' οὐσίαν Ἕλληνες, μὲν τὴν ἀναβίβασιν τῶν

ἀρχαίων τραγωδιῶν εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον, θὰ ἡσθάνθησαν τὴν ἐθνικὴν των ὑπόστασιν νὰ ἀφυπνίζεσθαι καὶ τὸν ἐγώισμόν των νὰ ἰκανοποιῆται διὰ τὴν ἑλληνικὴν των καταγωγὴν.

Τώρα τί ἡσθάνθημεν ὅλοι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἡμεῖς, ποῖα νεκρανάστασις ὠραιοτήτων ἐγεννήθη μέσα εἰς τὰς ψυχὰς μας, πῶς εἰς τὰς ὀλίγας ὥρας τῆς παραστάσεως μετεψυχώθημεν καὶ μετουσιώθημεν καὶ ἀνήλαθμεν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς ὀρίζοντας τῆς Τέχνης, τῆς μόνης μεγάλης καὶ ἀληθινῆς τῶν προγόνων μας, αὐτὸ ἀπεδείχθη ἀπὸ τὸν ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν καὶ ἀπὸ τὴν βαθεῖαν φριλάσιν, ἡ ὁποία συνεκλονίσεν ὅλους μας. Ὁ σκοτεινὸς τεῖχος, τοῦ ὑψόμετο τόσα ἔτη τῶρα μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Σοφοκλέους, ἐκλονίσθη, ἔπεσε. Τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου ἀνοικοδομήθη, ἡ ψυχὴ τῶν μεγάλων ἰδεῶν καὶ τῶν ἀδρῶν λόγων καὶ τῶν θαυμασιῶν ὠραιότητων ἐπτερυγίσε καὶ πάλιν ζωντανή, ὠραία εἰς τὸ νέον Ἑλληνικὸν θέατρον καὶ μετήγγισεν εἰς τὰ πνεύματά μας κατὰ ἀπὸ τὴν δροσερότητα καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν ζωὴν τοῦ μεγάλου παρελθόντος.

Κατὰ μῖνον, διότι, ὡς ἡ Ὀρέστεια καὶ ὁ Οἰδίπους Τύραννος ἔχει τὰς μεταφραστικὰς ἀτελείας του, εἰς τὴν ἀντίθετον ἀκριβῶς ἐκείνης κλίμακα. Πολλὰ φράσεις καὶ πολλὰ λέξεις πολὺ ἀρχαίζουσαι ἔμειναν ἀκατάληπτοι διὰ τὸ πολὺ κοινόν, καὶ οἱ ἡθοποιοί, οἱ ἀναδειχθέντες ἀνώτεροι ἐαυτῶν, ἐκοπίασαν βεβαίως πολὺ διὰ νὰ συμβιάσουν τὴν ἀπαγγελίαν των καὶ διὰ νὰ τονίσουν μὲ ἀνάλογον αἰσθηματικὴν λέξεις, τὰς ὁποίας διὰ πρώτην φοράν μετεχειρίζοντο, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλεγαν τίποτε εἰς τὰς ψυχὰς των.

Ἄλλ' ἀδιάφορον. Ὅπου ἡ μετάφρασις ἦτο ἕληρὰ καὶ ἀκαμπτὸς καὶ αἱ λέξεις ἐπρόβαλαν ὡς βαλσαμωμέναι, αἱ εἰκόνας συνεπλήρουν τὰ μικρὰ χάσματα, καὶ ἡ ἔνοια τῆς

φράσεως επέτρεπε να παρακολουθη τις χωρίς διακοπήν, τήν εξέλιξιν τῆς υποθέσεως.

Οἱ Ἕλληνας ἠθοποιοί, πρωτοστατοῦντος τοῦ θαυμασίου Οἰδίποδος καταληφθέντες καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν ἐμπνέουν τοιαῦτα ἔργα, μετεμψυχώθησαν εἰς ἀληθεῖς ὑποκριτὰς τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ἔγειναν μεγαλείτεροι ἀπὸ ὅ,τι εἰνευρέθησαν μέσα εἰς τοὺς χιτῶνας τοὺς πτωχούτους, ὡς μέσα εἰς τὰ συνειθισμένα των ἐνδύματα, ἀπέκτησαν στάσεις καὶ κινήσεις ἀγαλμάτων, ἔδωκαν εἰς τὰς φωνὰς των ἤχους μεταλλικούς καὶ εὐκαμψίαν καὶ μεταπτώσεις θαυμασίας, ἔγειναν τέλος τοιοῦτοι, ὁποίους τοὺς ἐφαντάσθη ὁ ποιητής.

Καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ γενικοῦ ἐξελληνισμοῦ μας τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ ὁποίου μᾶς ἀπέδωκεν εἰς τοὺς μεγάλους πατέρας μας, καὶ τοὺς ἔφερεν ἕως ἡμᾶς καὶ ἐβροντοφώνησεν εἰς τὰς ψυχὰς μας τὴν ὑπεροχὴν των ἐπὶ ὅλων τῶν ποιητῶν τοῦ κόσμου, τὸ ὀφείλομεν εἰς τὴν ιδέαν, τὴν ὠραίαν καὶ πατριωτικὴν τῆς μεταφράσεως τῶν ἀριστουργημάτων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν.

Οἱ φωτοδρόμοι.

Ὅλην αὐτὴν τὴν θαυμασίαν ἀπόλαυσιν, ὅλην αὐτὴν τὴν ἐξύψωσιν μας εἰς κόσμους ἰδικούς μας, πλὴν δι' ἡμᾶς μυστηριώδεις καὶ ἀγνώστους, τὴν ἀπολαμβάνουν πρὸ χρόνων πολλῶν οἱ ξένοι, εἰς τὰ θεάτρα τῶν ὁποίων κίττονται μεταφρασμένα τὰ ἔργα αὐτὰ.

Τὸ φῶς τῆς Τέχνης ἔχει μεταφερθῆ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, καὶ δὲν ὑπάρχει λαὸς πολιτισμένος σήμερον, τοῦ ὁποίου τὸ θεάτρον νὰ μὴ ἀναβιβάζῃ κατ' ἔτος τὰ ὠραία ἔργα τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, ὡς δὲν ὑπάρχουν κοινωναί, ἀνεπτυγμένοι ὅπως δῆποτε, διὰ τὰς ὁποίας τὰ κάλλη τῆς ἀρχαίας Τέχνης νὰ μένουν σκοτεινὰ καὶ ἀγνώστα.

Μόνον ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἐξήσαμεν ἕως τώρα βυθισμένοι εἰς πικρὸν σκότος. Καὶ τοῦτο διότι εἴχαμεν ἐκλάβει τοὺς φωτοδρόμους τοῦ τόπου μας ὡς σοφοὺς, καὶ τοὺς εἴχαμεν ἀναγνωρίσει σχεδὸν τὸ δικαίωμα νὰ στεριεύουν, εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς, καθε πηγὴν φωτὸς καὶ καθε ἀναλαμπὴν κάλλους. Καὶ ἀφοῦ μὲ τὴν ἐλαφρὰν συνειδήσιν μᾶς ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τὸ ἀπώτερον μέγα καὶ δοξασμένον παρελθόν, ἀφοῦ ἐξητέλισαν τὴν ἀρχαίαν σοφίαν τὴν, ὡστε νὰ μᾶς τὴν παρουσιάσουν μόνον ὑπὸ τὴν σχολαστικὴν μορφήν τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, ἀφοῦ ἐμάκρυναν ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδικὰ μας χρόνια καθε ζῆλον καὶ καθε ἐνθουσιασμόν καὶ καθε πόθον τῶν ὠραίων πραγμάτων, ἐπίστευσαν καὶ οἱ ἴδιοι ὅτι τὸ καθεστὸς αὐτὸ πρέπει νὰ διατηρηθῆ.

Καὶ ὡς εἶδος Κινέζων Μανδρινῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἴδικον προνόμιον ἐπὶ τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ πνεύματος, οἱ ὁποῖοι διακοροῦν τὰς κοινωνικὰς τάξεις καὶ ἡ ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν μεγάλην πλειονότητα τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ἡ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀμάθειάν τῆς πρὸς ἴδιον ὄφελος, ἀπαράλλακτα καὶ αὐτοὶ ἀπετόλμησαν τὸ μέγα πραξικόπημά των, ὑπὸ φόβου, μή, ὅταν ἴδωμεν φῶς, ἀποτάξωμεν τὴν τυραννίαν τοῦ σκότους καὶ κατακρίψωμεν τὰ προσωπεῖα των

καὶ ζητήσωμεν τὴν ἀπαλλαγὴν μας ἀπὸ τὸν βαρὺν ἐφιάλτην τῆς ἡμιμαθείας των.

Διότι ἐπὶ τέλους, διατὶ οἱ πρόγονοί μας ἐδοξάσθησαν; Διὰ τὰς γλωσσολογικὰς καὶ γραμματικὰς των γνώσεις, ἢ διὰ τὰς μεγάλας ιδέας καὶ τὰ ἀδρὰ νοήματα καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν των ἔργων, τὰ ὁποῖα παρήγαγον; Εἴπαμεν ὅτι οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι ἀνθρωποὶ δὲν εἴχαν οὔτε γραμματικὴν, οὔτε συντακτικὴν. Ἐσπούδαζαν μόνον μουσικὴν καὶ ἀνάγνωσιν.

Ἄλλ' αὐτοὶ σήμερον οἱ προβάλλοντες σώματα νάνων ἀπέναντι ἐκείνων, τί ἐπαγγέλλονται; τοὺς γλωσσολόγους, ἢ τοὺς μελετητὰς καὶ ἐρευνητὰς τῆς ἀρχαίας σοφίας καὶ τῶν ἀρχαίων ὠραιότητων; Καὶ ὑπὲρ τίνος δῆθεν ἀγωνίζονται; ὑπὲρ τούτων ἢ ὑπὲρ ἐκείνης; ὑπὲρ τῆς γλώσσης; διατὶ δὲν ἔχουν τὴν μέθοδον νὰ μᾶς τὴν καταστήσουν προσιτὴν καὶ δὲν εἰργάσθησαν ὅπως ὅλοι καὶ ὅλοι ἡμεῖς, ἀφοῦ χάσωμεν τὰ ὠραία ἔτη τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς μας ἡλικίας μὲ τὰς παλαιὰς καὶ μεσαιὰς καὶ καθαρὰς ἐξηγήσεις καὶ μὲ τὴν ἀντιγραφὴν, χιλιάδων ὀνομάτων καὶ ρημάτων καὶ ὀμαλῶν καὶ ἀνωμάτων, νὰ ἀποφοιτῶμεν τῶν γυμνασίων μὲ ξηραμένον τὸν νοῦν, μὲ σκοτισμένον τὸ πνεῦμα καὶ μὲ πλήρη τῶν γλωσσῶν σύγχυσιν; Ἐὰν ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας σοφίας καὶ τοῦ ἀρχαίου κάλλους, τότε διατὶ, ἀντὶ αὐτοὶ νὰ ἔχουν ἐργασθῆ εἰς τὸ νὰ μᾶς τὸ ἀποκαλύψουν καὶ νὰ μᾶς κάμουν νὰ τὸ ἀγαπήσωμεν καὶ νὰ τὸ θαυμάσωμεν, ἐπικρατοῦν ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δοκιμάζουν νὰ τὸ πράξουν;

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προκύπτει ἀπὸ τὰ διλήματα αὐτὰ εἶναι ὅτι οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοὶ—ἐκτὸς ἐλαχίστων εὐτυχῶν ἐξαιρέσεων—δὲν εἶναι οὔτε γλωσσολόγοι, οὔτε ἀρχαιομαθεῖς. Ἄν ἦσαν γλωσσολόγοι, θὰ εἴχαν μελετήσῃ τὸ ζήτημα σοβαρώτερα, θὰ εἴχαν ἐννοήσῃ ὅτι ἡ δημοτικὴ γλῶσση εἶναι ἡ κοινὴ λεγομένη ἀρχαία Ἑλληνικὴ, Ἑλληνικώτερα τῆς καθαραιότητος, συνεπῶς μὲ τυπικὸν σαφὲς καὶ ζωντανόν, μὲ δύναμιν καὶ παραστατικὴν καὶ χρῶμα καὶ ζῶν, μὲ ἀπλότητα καὶ φυσικὴν ὀμαλότητα, ὅπως εἶναι ὅλοι αἱ ζωντανὰ γλῶσσαι.

Φυσικὰ ἐπειδὴ ἐπέρασεν χειμῶνας δουλείας καὶ σκότους, δὲν ἔχει τὸν πλοῦτον τῆς ἀρχαίας κοινῆς, καὶ δὲν περιέσωσε λέξεις διερωτησάσας ὄρασιν καὶ ιδέας βίου ἀνωτέρου καὶ μᾶλλον πνευματικοῦ. Ἄλλὰ τοῦτο ἔρα εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ τὴν ἀποκηρύξωμεν ὡς νὰ ἦτο Ταταρικὴ ἢ Σκυθικὴ; καὶ νὰ ὀνομάζωμεν προδότας, τοὺς ἀνθρώπους τῆς διανοίας, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὴν ἰδικὴν τῆς ζῶν χρωματίζουν τὰ προϊόντα τῆς δημιουργικῆς παραγωγῆς των;

Καὶ ἐάν ἦσαν γλωσσολόγοι δὲν θὰ τοὺς ἐβελγαν τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια καὶ τὰ ἔπη τοῦ Ἐρωτοκρίτου καὶ τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαντοῦν τόση ζωὴ καὶ πολὺ περισσώτερον ἀρχαῖα λέξεις, παρὰ εἰς τοὺς ἀψύχους στίχους τῶν μεταγενεστέρων, ὅσοι ἔγραψαν εἰς τὴν καθαραιότητα; Ἄν ἦσαν γλωσσολόγοι, ἀντὶ νὰ μᾶς ἀφίνου μετὰ τῶν ἐτῶν σπουδῆς εἰς ἡμιμάθειαν καὶ σκότος τῆς ἀρχαίας καὶ εἰς ἐντελῆ ἀγνοίαν τῆς νέας, δὲν θὰ εἰργάζοντο εἰς τὸ νὰ καταρτίσουν μίαν γραμματικὴν τῆς σημερινῆς γλώσσης, λαμ-

βάνοντες τοὺς τύπους τῆς ἀπὸ τὸ περισωθὲν τυπικὸν τῆς ζωντανῆς; Εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρατηρηθῆ μόνον εἰς ἡμᾶς τὸ γελοῖον φαινόμενον τῆς ἀδυναμίας, νὰ γράψωμεν ἄπταιστα ἓνα γράμμα ἢ μίαν ἔκθεσιν, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν μας σπουδῶν.

Διότι ὀρισμένως ἡμεῖς μόνον μετὰ τῶν νεωτέρων λαῶν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ γράψωμεν φυσικὰ, εὐμορφα, μὲ χάριν καὶ ζῶν, καὶ ὅταν ἀπευθυνώμεθα ἀκόμη εἰς τὴν μητέρα μας ἢ εἰς τὸν ἄνδρα μας ἢ εἰς τὴν πλέον στενὴν φίλην μας. Ἐὰν γράψωμεν, φοροῦσι τὰ ἀρχοντοχωριάτικα χειρόκρια τῆς καθαραιότητος τοῦ κ. Μιστριώτη, τότε ἀντὶ νὰ ζωογονήσωμεν τὰ αἰσθήματα τῶν μεθ' ὧν ἀλληλογραφοῦμεν, τοὺς ἀπομακρύνουμεν καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν μας, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας. Νὰ γράψωμεν, ὅπως αἰσθανώμεθα καὶ ὀμιλοῦμεν, δὲν τολμῶμεν, διότι θὰ μᾶς εἰποῦν χυδαίως καὶ ἀμαθεῖς καὶ διότι δὲν ἠξεύρουμεν πῶς νὰ γράψωμεν οὔτε αὐτὴ οὔτε ἐκείνην.

Ἄν ἦσαν σοφοὶ

Καὶ ἀφοῦ γλωσσολογικῶς μᾶς ἀφίνου τὸσον τελείως ἀκαταρτίστους, τουλάχιστον δι' ἡμᾶς τὸ πολὺ κοινὸν τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως, παρέχουν τὴν στοιχειώδη φιλολογικὴν μόρφωσιν, ἢ ὁποία θὰ μᾶς ἔδιδεν ιδέαν τῆς φιλογικῆς ἐξελιξέως μας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀναγεννήσεως;

Ἐπάρχει μίαν καὶ μελέτη, ὅπως δῆποτε αὐθεντικὴ, γραφεῖσα ἀπὸ ἓνα μετὰ τῶν ἀπειρῶν αὐτῶν σοφῶν, οἱ ὁποῖοι διήλθον ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον, περὶ τῆς ποιητικῆς καὶ καλλιλογικῆς ἑλληνικῆς παραγωγῆς τοῦ λήξαντος αἰῶνος;

Διότι δὲν θὰ ἔχουν βεβαίως τὴν τόλμην καὶ τὸ θράσος νὰ ἀρνηθῶν εἰς τὸν ἑλληνισμόν ὀλόκληρον,—ὅσον καὶ ἂν εἰργάσθησαν μὲ τὸν σχολαστικισμόν των νὰ στεριεύσουν καθε ἐμπνευσιν καὶ καθε ἐλευθέρην πτῆσιν πνεύματος,—ἀπὸ τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν, ἢ ὁποία δὲν ἔπαυσε, καὶ ὅταν ἀκόμη ἢ δουλεῖα μᾶς ἐπέβη, ἀφοῦ κατὰ τὸν σοφόν, αἱ τέχνη καὶ ἡ ἀνωτάτη αὐτῆς ἐκδόλωσις, ἢ Ποίησις δὲν ἀνθεῖ μόνον, ὅπου ὑπάρχει ἀνεξαρτησία, ἐλευθερία, ἀτομικὴ καὶ πολιτικὴ ἀρετὴ. Ἡ τέχνη ἀνθεῖ παντοῦ, ὅπου τὴν ἐμπνέει κάτι τι καλὸν ἢ κακόν, ἀδιάφορον. Παντοῦ ὅπου δύναται τις νὰ ἀφιερῶσιν καιρὸν καὶ εὐφυΐαν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀνθεῖ ἐλευθέρη ἢ δουλοπρεπῆς, ἀγνή ἢ διεφθαρμένη, ἀρκεῖ νὰ εἶνε πάντοτε εὐλικρινὴς καὶ αὐθόρμητος.»

Ἄλλὰ πῶς ἠδύναντο νὰ παρακολουθήσουν αὐτὴν τὴν πνευματικὴν ἀφύπνισιν τοῦ ἔθνους, ἀφοῦ δι' αὐτοὺς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ τέχνη εἶναι σφικτοκλεισμένοι μόνον εἰς τὰς στερεοτύπους ἐκδόσεις τῆς Λειψίας καὶ εἰς τὰς παλαιότερας χρηστομαθεῖας τῶν ἐκδοτικῶν καταστημάτων τοῦ Κορομηλά; Δι' αὐτοὺς ὁ μέγας Πάν ἀπέθαγενε διὰ παντός. Καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνας ποιηταί, διότι συγγενεύουν μὲ τὸν Ρήγαν τὸν Φεράϊον καὶ ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον, ὅπου ἄνοιξεν ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Βηλαρῆς καὶ ὁ Κάλβας—ἔρα γε γνωρίζουν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ αὐτὰ;—εἶναι πρόστυχοι, χυδαῖοι, προδόται, καὶ συνωμοταί...

Καὶ ἀφοῦ οἱ ξένοι Ἕλληνισταὶ εἰργάσθησαν καὶ δι' αὐτό, ἀφοῦ αὐτοὶ ἐμελέτησαν καὶ ἐσχολίασαν τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, τὴν ὁποίαν μίαν Ἑλληνίς, ἢ κ. Εὐφρ. Κετσεά, γυνὴ αὐτῆ, μετὰ τῶν τῶν ἀνδρῶν σοφῶν καὶ καλοπληρωμένων ἀπὸ τὰ ταμεῖα τοῦ Πανεπιστημίου, εἶχε τὴν πατριωτικὴν ιδέαν νὰ μεταφράσῃ καὶ δημοσιεύσῃ πρὸ ἐτῶν πολλῶν, δὲν τοὺς ἐδόθη ἀφορμὴ τουλάχιστον νὰ ἐξετάσουν καὶ ἐρευνήσουν καὶ ἐργασθῶν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ;

Καὶ ἀφοῦ δὲν τοὺς ἐπεισεν ἡ ἐργασία τῶν ξένων—τοὺς ὁποίους θαυμάζουν πάντοτε—διατὶ τουλάχιστον δὲν ἐξήτασαν ποτέ των τί ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἑλληνικῆς δημοτικῆς γλώσσης καὶ ποιήσεως, οἱ ἰδιοὶ μας σοφοί, ὡς ὁ Βράϊλας Ἀρμένης καὶ ὁ Κ. Ἀσώπιος καὶ ὁ Δ. Βερναρδάκης, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν μόνον τοὺς σπουδαιότερους ἐξ αὐτῶν; Ἴδου τί λέγει ὁ Βράϊλας Ἀρμένης εἰς τὰς φιλοσοφικὰς του μελέτας σελ. 266.. ἀπαραίτητος εἶναι ἡ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ποίησιν χρῆσις τῆς δημοτικῆς, διότι αὐτὴ αὐτῆ ἦν τῆς τῶν λογίων εἶνε νόμιμον καὶ αὐθόρμητον προῖον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τῆς Ἑλληνικῆς διανοίας, τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας... Τιμῶμεν ἢ σεβόμεθα καὶ ἐπαινοῦμεν τοὺς ποιῶντας εἴτε κατὰ τὴν ἀρχαίαν εἴτε... ἀλλὰ πῶς νὰ ἐκφράσωμεν τὰς περιπαθεῖς σκηνὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, τὰς δουλικὰς ἡμέρας τῆς πατρίδος, τὰ πάθη, τοὺς ἔρωτας τὰς ἐλπίδας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, χωρὶς νὰ ἀντλήσωμεν τοὺς τύπους τῆς ποιητικῆς διαλέκτου ἐξ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων, τὸν ὁποῖον ἔχομεν πάντοτε πρόχειρον καὶ τοσοῦτον θαυμάζουσι καὶ φθονοῦσιν οἱ ξένοι;

Καὶ ὁ Δ. Βερναρδάκης εἰς τὸν Ἐλεγγον τοῦ ψευδαττικισμοῦ του, ἔτος 1884: Δὲν λέγομεν τι περὶ τῶν πρὸ τῆς πολιτικῆς ἀναγεννήσεως γενεῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος εἶχε πρόχειρον γλῶσσαν νὰ μεταχειρισθῆ, τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἑλλ. λαοῦ καὶ τὴν ἀπελάκτισε, ἐθυσίασε δὲ καὶ θυσιάσει τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης γενεᾶς εἰς ἓνα Μολόχ, εἰς ἓνα ὄνομα κενόν εἰς μίαν λέξιν ἀπατηλὴν, εἰς τὴν παλαιάν Ἑλληνικὴν, ἥτις ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων δὲν ὑπάρχει, καὶ εἰς τὸν ἀττικισμόν, ὅστις ἐξέπνευσε μετὰ τοῦ Δημοσθένους ἐν Καλαυρίαι.

Ὁ δὲ Κ. Ἀσώπιος εἰς τὰ Πέρεργα τῆς Φιλολογίας του Παλαιῆς καὶ Νέας, ἔτος 1854, ἰδὸν τί λέγει: οὐ καλυόμεθα εἰπεῖν, ὅτι καὶ ἡ παραμελημένη μὴ ἀττικίζουσα καὶ διὰ τὸ ἐπικρατῆσαν ἔθος καὶ δι' ἀρετὴν ἐνδόμυχον ἔχει χάριτας ἰκανὰς, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἀναπληρῶσιν ἢ ἐν ταῖς βιβλίαις ἀττικώτερα. Δὲν δειλιώμεν λοιπὸν καὶ ἐπὶ κινδύνῳ νὰ κατακριθῶμεν χυδαῖοι καὶ φιλοχυδαῖοι... νὰ εἰπῶμεν καὶ ἐνταῦθα, ὅτι οὔτε ὀλίγα τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Τερζέτη ἐκδοθέντων ἀνάγονται εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν. Τὸ τελευταῖον π.χ. αὐτοῦ ποίημα Κόρινθα καὶ Πίνδαρος καὶ ἀνάττικον ὄν, περιέχει καθ' ἡμᾶς κάτι τι, ὅπερ δὲν εὐρίσκομεν εἰς τὰς ἀττικὰς ἰυγγας τοῦ ἀττικωτάτου ἀναμορφωτοῦ τῆς γλώσσης καὶ ποιήσεως παρ' ἡμῖν.

ΑΙ ΠΡΟΜΗΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΕΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἡ Μαρία Μαγγίνα γόνος ἐκ προυχόντων τῆς Ἀκαρνανίας, ἀποκατασταθεῖσα εἰς Ἀθήνας, τοῦ συζύγου της διορισθέντος Γερουσιαστοῦ, ἦτο τύπος Ἑλληνικῆς καλλονῆς, ὡς ἦτο καὶ τύπος ἐξωτερικοῦ παρρησιαστικῆς ἐπιβάλλοντος καὶ εὐγενούς.

Ἐσημίζετο μεταξὺ τῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς της, ὡς κατέχουσα μεγάλην φρόνησιν, πνεῦμα λεπτὸν καὶ εὐφρές, καὶ τὴν ἐλαφρὴν αὐτὴν εἰρωνείαν, τὴν ἀκκον, ἣτις χαρακτηρίζει τοὺς Αἰτωλοκαρναῖους καὶ ἣτις δίδει εἰς τὴν συναναστροφὴν τόσην ζωὴν καὶ εὐθυμίαν, ἄνευ ἔχθρας ἐχθρότητος.

Εἰσερχόμενος τις εἰς τὸν οἶκον τῆς Μαρίας Μαγγίνας ἤσθάνετο ἀμέσως νὰ περιβάλλεται ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τῆς ἀριστεῦτος καὶ ἀνεξήγητου αὐτῆς συναίσθησεως, ὅτι ὁ οἶκος οὗτος εἶνε σεβαστός, εὐεργετικός, ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ θὰ ἀναπνεύσῃ πᾶν καλόν, πᾶν εὐγενές, πᾶν τίμιον. Ἡ στολὴ καὶ ἡ διαθέσις ἀκόμη τῶν διαμερισμάτων, ἀνοικτῶν ἀπὸ πρῶτας, ὡς καὶ ἡ ἐξώθυρα διωρθωμένα καὶ εὐτρεπισμένα ὅλα καθημερινῶς μετ' ἀπειρον προσοχὴν καὶ μέριμναν· τὸ ἀπέριττον τῆς ἐπιπλώσεως καὶ τὸ τυπικόν, ἢ ἄκρα ἡσυχία, ἣτις ἐδασίλευεν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ὥρας τῆς πρῶτης, ἐκάστου καὶ ἐκάστης καταγινόμενων εἰς τὸ ἔργον, τῶν τέκνων ἀπελθόντων ἤδη εἰς τὸ σχολεῖον, ἐνέπνεον ἐν αἴσθημα ἄγνόν. Ἡ ἄκρα δὲ ἐμπιστοσύνη καὶ πεποίθησις ἢ παρεχομένη εἰς πάντα τὸν εἰσερχόμενον, ὅτι δὲν θὰ καταχρασθῆ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, καὶ ἄκοντα ἠνάγκαστον καὶ τὸν ἔσχατον τῆς κοινωνίας νὰ εἰσέρχεται ἐν αὐτῇ ὡς εἰς ἐκκλησίαν. Ἀκροποδητὴ δὲ βαδίζων καὶ μὴ εὐρίσκων τὸν οἰκοδεσπότην εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς ἢ εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐπορεύετο ἡσύχως εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου εὕρισκε τὴν οἰκοδεσποινὴν ἀφρευτικῶς ἐνθρονισμένην καὶ ἐργαζομένην μετὰ ζήλου.

Ἀναλόγως δὲ τοῦ ἐπισκέπτου ἢ τῆς ἐπισκεπτρίας ἡ οἰκοδεσποινὴ διηύθυνε τὴν συμπεριφορὰν της. Διὰ τοὺς οἰκείους καὶ ὑποδεεστέρους μὴ διακρίπτουσα τὴν ἐργασίαν της, εἰς τοὺς ἄλλους δὲ προσηκωνομένη καὶ δίδουσα θέσιν παρ' αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας μετὰ τὴν ἰδίαν χάριν· καὶ ἐρχομένου ἀνωτέρου τινὸς δὲν ἀπησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς μετὰ τούτου, φαινομένη νὰ περιφρονῇ τὸν κατώτερον. Ἀλλ' ἐξηκολούθει μετὰ ἀμφοτέρους τὴν συνομιλίαν, ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν οὐδεμίαν διαφορὰ κοινωνικῆς βαθμίδος.

Οἱ κατώτεροι ὅμως εἶχαν τὴν διάκρισιν καὶ τὴν λεπτότητα νὰ ἀποχωροῦν, παρουσιαζομένου ἀνωτέρου τινός.

Αἱ δέσποιναι ἄπασαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἔφεραν οὐδέποτε κοιτανίτην ἐνδυμασίαν· ἀλλ' ἄμικρον εἰσέρχοντο τοῦ ὕπνου, μετὰ τὸ πλύσιμον καὶ κτένισμα ἐνεδύοντο κατὰ τὰ μέσα καὶ τὴν θέσιν τοῦ συζύγου των, τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ φαίνωνται ὅτι εἶνε αἱ οἰκοδεσποιναι καὶ νὰ ὦσιν ἔτοιμοι πρὸς ὑποδοχὴν παντός ἢ μεγάλου ἢ μικροῦ.

Ἡ Μαρία Μαγγίνα ἔφερε τὸ Ἑλληνικὸν λεγόμενον ἐνδυμα, τὸ φέσιον ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τὸ κοντογοῦνι μετὰ χρυ-

σῶν παρυφῶν. Καὶ ἀναλόγως τῶν ἡμερῶν, τὰς καθημερινὰς ὀλιγώτερα χρυσᾶ εἰς τὸ κοντογοῦνι καὶ ἀπλῆν χρυσῆν κερφίδα εἰς τὸ φέσιον, τὰς ἑορτὰς δὲ πλουσιώτερα, καὶ ἔτι πλουσιώτερα εἰς τοὺς χοροὺς καὶ πνευμάτιους. Καὶ ἀπὸ πρῶτας οὕτω ἐνδεδυμένη καὶ μετ' ὀρολόγιον πάντοτε κρεμάμενον διὰ χρυσοῦς ἀλύσεως, ὅπως εἶνε ἀκριβῆς εἰς τὸν χρόνον ἐκάστου καθήκοντος, ἐπεθεώρει τὸν οἶκόν της, ἐπεσκέπτετο τὸ μαγειρεῖον καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἢ ἰδίᾳ διηύθυνε τὴν ἐργασίαν τῆς μαγειρείου, παρρησιαστικῶς καὶ ἐπιβλέπουσα τὴν χύτραν καὶ δίδουσα ἐμπράκτως τὰς ὁδηγίας πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐδεσμάτων.

Εἰς πάντας αὐτοὺς τοὺς οἴκους τότε ὑπῆρχεν ἐν εἶδος Αὐλικῆς ἐθιμοτυπίας καὶ τάξεως. Ἀλλ' ἄνευ τῆς μονοτονίας, τῆς τυπικότητος καὶ τῆς ἐπιφυλακτικότητος, ἣν ὀφείλουσι νὰ διατηρῶσιν εἰς τὴν συμπεριφορὰν οἱ περὶ τοὺς ἐστεμμένους ἐντεταλμένοι.

Ἀκριβέστατα ἐτηροῦντο αἱ ὥραι τῆς ἀφυπνίσεως, τοῦ γεύματος κατὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ τοῦ δείπνου κατὰ τὴν ἐβδόμην M.M. Τὸ ἀπόγευμα εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας ἐδίδετο τακτικῶς ὁ καφῆς καὶ τὸ γλυκόν, ὅπως νῦν τὸ τέτιον, καὶ ὅταν ὑπῆρχαν ἐπισκέπτριαι, κατὰ σύμπτωσιν, ἐδίδετο τοῦτο μετὰ περισσοτέρως μεγαλοπρεπείας συνοδευόμενον μετὰ διαφόρων διπύρων, κατασκευαζομένων τότε εἰς τὴν ἐντέλειαν. Μετὰ τὸ δεῖπνον τῆς ἐβδόμης ὥρας ὁ οἰκοδεσπότης ἐδέχετο μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ἢ φιλικὸν κύκλον ἐξ ἀνδρῶν ἢ, ἂν εἶχεν ἀξίωμα τι ἢ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρός, ἐδέχετο πάντας ὅσοι ἤθελον νὰ τῷ ὁμιλήτωσιν ἰδιαιτέρως καὶ ὄχι εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ὑπουργείων.

Ἡ δὲ οἰκοδεσποινὴ διέθετε τὰς ὥρας αὐτὰς ἐναλλάξ μετὰ τῶν τέκνων της, τὰ ὁποῖα ἐπέβλεπεν εἰς τὴν μελέτην διὰ τὰ μαθήματα τῆς αὐρίου, καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ συζύγου της. Ἐλάμβανε μέρος εἰς πάσας τὰς ὁμιλίαις πολιτικῆς ἢ μὴ, καὶ ἡ γνώμη της ἐπὶ τούτων ἦτο σεβαστὴ· τοσοῦτον αἱ γυναῖκες ἐκείναι ἐγνώριζον ἄνευ θορύβου καὶ αὐτοπεποιθήσεως, ἐκφραζόμεναι μετὰ γαλήνης καὶ μετριοπαθείας, νὰ ἐπιβάλλωνται. Ἀπεῖχον μόνον νὰ γνωματεύωσιν ἐπὶ φιλολογικῶν ἀντικειμένων, ὁμολογοῦσαι μετὰ λύπης των, ὅτι δὲν ἔτυχον ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἐμακάριζαν ἐκείνας, ὅσαι ἠνουνήθησαν ὑπὸ τῆς τύχης πρὸς τοῦτο. Τοσοῦτον δὲ εἶχον τὸν ζῆλον τῆς μαθήσεως, ὥστε δύο—τρεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν γι α γ ι α δ ω ν, εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν, κατώρθωσαν νὰ μάθουν γραφὴν καὶ Ἀριθμητικὴν, τὸ μὲν διὰ νὰ ἀλληλογραφεῖσι μετὰ ξενιτευόμενα τέκνα των, τὸ δὲ διὰ νὰ κρατῶσι τὰ βιβλία τῶν δαπανῶν τοῦ οἴκου των.

Ἐθαυμάζετο ἡ Μαρία Μαγγίνα διὰ τὴν ἐπικαιρότητα καὶ τὴν σύνεσιν, μετ' ἧς ἔκρινε τὰ πράγματα τοῦ τύπου, καὶ ἠκούσθη λέγουσα πρὸς τὸν σύζυγον της, ὅτι οὗτος ἐκάκιζε τὸν Βασιλέα Ὁθωνα διὰ τὸ ἀναβλητικὸν καὶ λεπτολόγον τοῦ χαρακτήρος του, ὡς μὴ συνῆδον μετὰ τὴν πρόσδον τοῦ ἔθνους, καὶ ἔκλινε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ζυμωμένην ἐπανάστασιν «Κύρ Τάτζη, σὲ παρακλήσῃ συλλογίσου το· δὲν μοῦ φαίνεται νὰ βγῆ σὲ καλὸ ἢ οὐρὰ νὰ χτυπήσῃ τὸ κεφάλι»

Αἱ δέσποιναι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρὸς τοὺς ἄλλους εἶ-

χον καὶ αὐτὴν τὴν ἐθιμοτυπίαν νὰ προσαγορεύωσι τοὺς συζύγους των μετὰ τὸ Κύριε).

Τὸ ἔτι δὲ ἀξιοθαύμαστον εἰς τὰς προμήτορας αὐτὰς ἦτο ἡ ἀκαταπόνητος ραπτικὴ ἐργασία, ἣτις ἔφθανε εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐπιμελείας, τῆς ἐπιτηδειότητος, τῆς τέχνης. Καὶ ὄχι μόνον ἡ ἀνωτέρα τάξις, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι. Ἡ ἀνωτέρα τάξις ἦτο μᾶλλον ἀξιεπαίνως, ὅτι κατώρθωσαν νὰ εὕρῃ τὸν καιρὸν νὰ ἐργασθῆ, διότι ὡς προείπον εἶχε κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις μεγάλας, πολλὰς καὶ ποικίλας.

Εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος ἐδίδοντο κατ' ἔτος τὸν χειμῶνα ὀκτὼ χοροί, εἰς τοὺς ὁποίους αἱ δέσποιναι αὐταὶ δὲν ἔλειπον, θεωροῦσαι ἀσεβές νὰ μὴ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν τιμητικὴν πρόσκλησιν τῆς Αὐλῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἐδίδον καὶ οἱ προσβεβηταὶ τακτικῶς χοροεσπερίδας, εἰς τὰς ὁποίας παρευρίσκοντο, καίτοι στενοχωρούμεναι, ὡς μὴ γνωρίζουσαι ξένην τινὰ γλῶσσαν· ἀλλ' ἀπὸ αἰσθημα φιλοξενίας, τὸ ὅποσον εἰς μὴ μόνον βραβύον ἦτο τότε ἀνεπτυγμένον, καὶ τὸν ξένον ἐθεώρουν ὡς πρόσωπον σεβαστὸν καὶ ἐξέχον. Τότε δὲν ὑπῆρχε πλοῦτος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς οἰκογενεῖας καὶ ἐξικίρσει δύο-τριῶν, αἵτινες ἠδύναντο νὰ δώσουν χοροεσπερίδας, αἱ λοιποὶ περιωρίζοντο εἰς τὰς οἰκογενεϊκὰς διασκεδάσεις κατὰ τὰς ἀποκρέω, καθ' ἃς ἄπασαι σχεδὸν αἱ ἀνώτεροι οἰκογενεῖαι ἐδέχοντο τὴν ἐσπέραν μετὰ τῆς ἐβδόμης ὥρας.

Καὶ ἀποκρέω τότε ἐθεωροῦντο ὅλαι αἱ ἡμέραι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς Μεγάλης νηστείας τοῦ Πάσχα. Τὸ δὲ λεγόμενον καρναβάλι ἦτο τὰς δύο τελευταίας ἐβδομάδας διὰ τὸν λχόν. Αἱ ἀνώτεροι τάξεις δὲν ἐλάμβανον μέρος εἰς προσωποδοφορίαν, οὔτε ἐδέχοντο κατ' οἶκον προσωποδοφοροῦντας, ἀλλὰ μόνον ἐθεῶντο τούτους ἐκ τῶν ἐξωστῶν ἢ τῶν παρρησιαστικῶν. Διὰ ταῦτα πάντα, ὡς προείπον, εἶνε ἀπορίας ἄξιον πῶς κατώρθωσαν αἱ δέσποιναι αὐταὶ νὰ παρευρίσκωνται εἰς πᾶσαν ἐσπερίδα διαρκοῦσαν μέχρι τῶν δύο μετὰ μεσονυκτίων ὥρων, εἰς πᾶσαν πανήγυριν, νὰ δέχωνται κατ' οἶκον εἰς πᾶσαν ὥραν, καὶ ἐν τούτοις νὰ εὐρίσκωνται ἐγερεθεῖσαι τοῦ ὕπνου κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, ἀφοῦ διήλθον τὴν νύκτα εἰς διασκεδάσιν, νὰ ἔχωσι τὸν οἶκον εὐτρεπισμένον κατὰ τὴν συνήθη τάξιν, τοὺς ὑπηρετὰς εἰς τὸ καθῆκον, οὐδένα τῶν στολισμῶν τῆς προτεραιῆς ἔξω τῆς θέσεώς του, καὶ ἡ οἰκοδεσποινὴ, ὡς προείπον, μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ μαγειρείου, τῶν τροφίμων, τῶν τέκνων διὰ τὸ σχολεῖον, ἐνθρονισμένη εἰς τὴν αἴθουσαν της ἔρραπτεν, ἀκαταπαύστως ἔρραπτε!

Πηλιὰ Δολιρόκη.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΝ

Ε'.

Τῶν τραγουδιῶν οἱ ἀντίλαλοι καὶ οἱ θρόνοι τῶν ἀρμάτων Ζευγαρωμένοι ἀκούγονται μὲς ἔς τὸ γόργον σου διάδα. Περσᾶ· τὰ κάστρα τὰ ἡψηλά τὰ σιδεροχτισμένα Σωφιάζονται, συντριβονται ἑσά· νὰ ἦτανε γαλιένια, Ἄν ἔτυχε καὶ τὰ χτίσαν τὰ χέρια τῶν ἀδίκων.

Περσᾶς, καὶ χῶραις ταπειναῖς, ξαρμάτωται, μονάχαις, Θερσιεῦσιν κ' εἶν' ἀνίκηταις, φθίνει τὸ δίκον νάχουν· Ἀπλόωνε τὴν ἀσπίδα σου καὶ ταῖς ἀποσκεπάσεις· Κ' ἐνῶ κρατεῖς φαρμακερὸν κ' ἀλλέλευτο κοντάρι, Κ' ἐνῶ προστάξεις δούλους σου τὸν θάνατον, τὸ φόβον, Ἐχεις πιστὴ συντρόφισσα τὴν πλουτοδότρα Εἰρήνην, Κ' ἡ Νίκη ἐσὲν ἀκολουθεῖ μετὰ τὴν Δικαιοσύνην. Περσᾶς· συνάζοντ' οἱ λαοὶ ἔς τὰ καρπερὰ χωράφια Κ' οἱ βασιλιάδες κάθονται ἔς τὴ μέση ὅσων πατέρες, Καὶ διαλαλοῦνε οἱ κήρυκες κ' ἀκούνε τὴ φωνὴν τοὺς Πεζοὶ καὶ καθαλλάρηδες καὶ βγαίνουσι καὶ παλεύουσι, Κ' οἱ νικηταὶ περὶ φάνα φοροῦνε καὶ τοὺς φτάνουσι Τίμα στεφάνι· ἀπ' τὰ τὰ κλαριά τῆς δάφνης καὶ τῆς λεύκης· Κ' οἱ μεγαλόφθοι ποιηταὶ γεμάτοι ἀπὸ τὸ φῶς σου Ἐστὴ λύρα τὴν ἐφτάχορδον τὴν νίκην τοὺς παινεύουσι. Τὰ βῶδια τὰ δουλευτικὰ τῆς γῆς τὰ σπλάγγχνα ὀργώνουσι Κ' ἀκολουθεῖ κατάκοπος ὁ ζευγολάτης· ὅμως Μιὰν ἀκριθὴ ἐνθύμωσι τὸν κόπον τοῦ ἐλαφρῶναι· Τὸν καρπερὸν ἢ γυναικα τοῦ ἔς τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του Νὰ τὸν δροσίσῃ μετὰ κρασί τὸ βράδον ὅταν γυρίσῃ. Παρέκει γάμοι γίνονται κ' ἀντιλαλοῦν φλογέρας, Καὶ πᾶν ἐμπρὸς οἱ νιόνυφοι καὶ πίσω οἱ συμπεθέροι. Ἐστὴ τ' ἀμπελία πλοῦσια κρέμονται τὰ κόκκινα σταφύλια, Τρυγοῦν μετὰ χῶρι νιοὶ καὶ νιαῖς μετὰ τὰ πλεχτὰ καλάθια, Κ' ὅταν τελειῶνῃ ὁ τρυγητός, χοροὶ, χαραὶς ἀρχίζουσι. Καὶ λυγροφῶνον παιδί πικρὸν τραγοῦδι λέει, Λέει τὸ τραγοῦδι τὸ παλῆν τοῦ νιοῦ ποῦ πῆρε ὁ Χάρος Ἐσὴ δροσερὸν τριαντάφυλλον ἔς τοῦ τρυγητοῦ τὸ κᾶμμα. Περσᾶς, κ' ἀνθρωπινώτερον τὸν ἄνθρωπον τὸν κάνεις, Ἐσὴν ἀστραπὴν, ὅσων ἀνεμος παντοῦ ταραξίεις, λάμπεις. Τὰστρα τὸ ψῶς σου ἐξήλεψας κ' οἱ αἵτιοι τὸ πέταγμα σου. Καὶ μόνον ὅσων ἀγνάντεψες ἔς τὸν διάφανον ἀέρα Τὴ χῶρα τὴ διθάλασσα ποῦ τὴν φιλᾶν· ἔς τὴ μέση Ἐσὴν ἀδερφὴν μονάκριβην δύο ἀντρειωμένῃ ἀδέρφια Ὅπως χάρες καὶ ἐμορφιαίς, ἀλλὰ τῆς λείπει ἀκόμα Τ' ἀρμονικὸν σου τ' ὄνομα κ' ἡ σκέπη σου κ' ἡ δόξα, Τότε μονάχα στάθης, χαμῆλωδες, κατέβης Ἐδῶ ἔς τὴν μεγαλόπετρην Ἀκρόπολιν ἐπάνω Καθῶς τρανὴ βασίλισσα ἔς τὸ θρόνον τὸ δίκον της. Παλάτι σου εἶν' ὁ Ὀλυμπος, κ' εἶν' ἡ Ἑλλάς ναός σου, Καὶ τοῦ ναοῦ σου ὁ πῖν λαμπρὸς βωμός εἶν' ἡ Ἀθήνα!

Ἡ ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ παιδιὰ εἶναι ἡ μεγάλη πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ. Μία ἀγάπη μεγάλη, τρυφερὰ, συμπαθὴς, ἡ ὁποία ἐπεκτείνει κατ' ἡμέραν τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας της καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουσι παιδιὰ, γυναῖκας καὶ ἀνδρας ἀδιακρίτως.

Τὰ παιδιὰ ἀπασχολοῦν σήμερον σοβαρώτερον παντός ἄλλου τὴν σκεπτόμενην ἀνθρωπότητα. Πῶς θὰ ἀναπτυχθῆ εὐκολώτερα ἢ ἀκοπώτερα ἡ διάνοια ἐνὸς παιδιοῦ, πῶς θὰ προσυλαχθῆ ἀπὸ τοὺς κινδύνους οἱ ὅποιοι τοῦ στήνουν ἐνέδρας εἰς κάθε βῆμα, πῶς θὰ ἀναπτυχθῆ ὑγιὲς καὶ ὠραῖον, ὅλα αὐτὰ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς ὠραῖα συγγράμματα καὶ βιβλιοθήκας, λαϊκὰς εἰς βιβλιοθήκας παιδικὰς καὶ περιοδικὰ προσωρισμένα νὰ διακεδᾶζουσι καὶ νὰ διδάσκουσι τὰ παιδιὰ.

Έχουμεν εστώ και όλίγα παιδικά βιβλία, έχομεν νη πιακούς κήπους έχομεν νοσοκομεία παιδικά, έχομεν πολλήν αγάπην και πολλήν τρυφερότητα διά τά παιδιά, έχομεν έορτάς παιδικάς, έχομεν σχολάς διά τά άπορα παιδιά, τώρκα δέ πολύ προσεχώς έχομεν και συνέδρια διά τήν μόρφωσιν τών παιδιών και έκθεσιν δι' είδη και αντικείμενα, ανάγκόμενα εις τόν κύκλον τής Παιδικής Έκπαιδεύσεως.

Είς τό σημείον αυτό παρακολουθοῦμεν τήν πρόοδον τών ευρωπαϊών κατά βήμα. Έπί κεφαλής διά τής σοφίας εργασίας, ή όποία γίνεται διά τήν ευτυχίαν τών παιδιών πρωταγωνιστούν σγχρόνιτα άνδρες και γυναίκες, οι όποιοι δέν έχομεν παιδιά. Είμαι τούτο έν καθήκον και μία όφειλή τήν όποιαν άποτίουν οι στερημένοι τής ευτυχίας αυτής, προς τήν κοινωνίαν και προς τήν φύσιν εις τούς νόμους τής όποιος φαινόνται άθελα ή έκούσιως αντιτασσόμενοι.

Αϊφνης εις τό συγκαλούμενον κατ' αυτής Συνέδριον διά τήν εκπαίδευσιν τών παιδιών πρωτοστατεί ο κ. Βικέλας, ο όποιος διά τής εργασίας του αυτής δικαιούται εις τόν τίτλον του μεγάλου ευεργέτου τών παιδιών. Είς τά σχολεία τών Απορών Παιδιών του Παρισίου πρωτοστατεί ο κ. Π. Ταμπακόπουλος, ευεργετικώτατος και ακούραστος διά τήν μόρφωσιν τών πτωχών και εγκαταλειμμένων εις τήν τύχην των λούστρων, άγαμος δέ και άτεκνος, όπως και ο κ. Βικέλας.

Και αναφέρω μόνον τούς άνδρας, διότι αι γυναίκες, αι αγαπώσαι τά παιδιά δέν κάμνουν τίποτε άλλο, παρά να άνταποκρίνωται εις μίαν ξμφυτον ανάγκην τής γυναικείας ψυχής, εις έν ένστικτον, τό όποιον δέν λείπει και από τά θήλαα ζωα άκόμη.

Έν τούτοις υπήρξεν έποχή, καθ' ήν και αι γυναίκες άκόμη δέν ειζευραν να αγαπούν τά παιδιά, όπως τά αγαπώμεν ήμείς τώρκα. Οι παλαιοι κ α λ ο ι καιροί, οι όποιοι, ε-

ταν τούς ψυχολογήσει κανείς από κοντά, τούς εύρίσκει εις πολλά σημεία κ α κ ο υ ς, ήσαν δυσμενείς διά τά παιδιά. Το ζυλοκόπημα τών μητέρων προς τά παιδιά ήτο εις τήν ήμερησίαν διάταξιν, και ο βούρδουλας και ο φάλαγγας και τά άλλα μαρτύρια τής παιδικής ηλικίας θα έκκριναν και τούς επαρχιακούς άκόμη αστυνομικούς μας να φρίζουν. Τα παιδιά ποτέ δέν είχαν γνώμην και δέν τούς επιτρέπετο να έχομεν καν γλώσσαν, και ήσαν έν είδος μικρών θυμάτων, κατά τών όποιων εξέσπα ή όργη τών μεγάλων. Τα παίγνια, τά τρεξίματα, οι περίπατοι, οι κήποι, ήσαν πράγματα όχι μόνον άπρόσιτα, αλλά και άπηγορευμένα εις τά παιδιά. Αφήνω πλέον τήν φοβεράν νομοθεσίαν τών Σπαρτιατών που κατεδίκαζε τά άσθενικά παιδιά εις θάνατον.

Έν από τά σήμερα θεωρούμενα πολιτισμένα έθνη, ή Αγγλία, υπήρξεν άνιλεής διά τά παιδιά. Η νομοθεσία της άδικος και εγκληματική, θυσιάζει και τώρκα άκόμη εις τό όνομα και τούς τίτλους τής οικογενείας τήν ευτυχίαν τών παιδιών όλων υπέρ του πρωτοτόκου. Έν γένει τό παιδί εκεί δέν ζή πολύ πλησίον εις τούς γονείς του. Δι' αυτό και ή έπιστήμων ντατά είναι έν προτοδοφόρον έπάγγελμα διά τά ανεπτυγμένους εκεί γυναίκα. Τα παιδιά εκεί ζοῦν εις τήν nursery χωριστά εις έν πάτωμα του σπιτιού και δέν βλέπουν τούς γονείς των παρά μίαν στιγμην τήν ήμέραν. Εκεί πίνουν τό τσάι των, εκεί τρώγουν, εκεί ζοῦν με τήν νάρσα των πάντοτε, χωρίς ή μητέρα να επεμβαίη διόλου εις τήν ζωήν των.

Φκίνεται ότι και εις τήν Γαλλίαν εις παρκαμένους καιρούς ή τρυφερότης προς τά παιδιά ήτο πράγμα άγνωστον.

Κανείς από τούς παλαιούς ποιητάς και συγγραφείς εκτός του Racine δέν όμιλεί διά παιδιά, εστω και διά τά ιδικά του. Και ή συνήθεια, αι μητέρες να διδουν τά παιδιά των έξω τής πόλεως εις τροφούς, σώζεται άκόμη και τώρκα

αγής σαν τήν μυρουδιά τών λουλουδιών των βρεσινών δασών κοντά στα όποία έγινε.

Ένα κοριτσάκι ζοῦσε στήν ύψηλή κοινωνία μις ξένης πρωτεύουσας, αλλά πάντα κοντά στη μητέρα της, ή όποία τό είχε θρέψει, διδάξει, και αναθρέψει χωρίς φιλενάδες τής ηλικίας της, και χωρίς στενές σχέσεις με τες κυρίες τής συντροφιάς της. Η μητέρα της διασκέδαζε με τό να τήν κάμη ένα άνθρωπο του γούστου της, ένα παιδί άγριο και ποιητικό τό όποιο δέν γνώριζε άλλωσ διόλου τήν πραγματικότητα και τό όποιο δέν έγνώριζε τίποτα άλλο από τή ζωή, παρά δύο ή τρία ρομάντσα του Dickens.

Μεταξύ τών σχετικών του σπιτιού, και ήτανε σπίτι που δέχονταν πολλούς καλλιτέγες, ήτανε ένας νέος ο όποιος τήν περιποιόντανε όταν ήτανε πολύ μικρούλα. τής διηγόντανε στίς γωνιές ιστορίες και όταν ήτανε πολύς κόσμος στο σαλόνι άνέβαινε μιζή της στήν καμαρούλά της και τής έξουραφίσε διάφορες καρικατούρες, και όταν ήτανε άρρωστη τής διηγόντανε ιστορίες, καθισμένος κοντά στο κρεβάτι της. Αυτός ο ψηλός νέος, ήτανε ζωγράφος, μικρούλα μιτοήξερε πως αγαπούσε πολύ μία νέα τήν όποία άρνήθηκν να του δώσουνε σε γαμο, ένεκα τής θέσισ του, και για αυτό τον λυπότανε. Ένα κρυφαδάκι του νέου ζωγράφου με τή μητέρα της τον εκανε να μην ξανάρθη στο σπίτι ένα χειμώνα. Είχε ένα σκυλάκι, τό όποιο αγαπούσε πολύ, τής τό πλάκωσε ή άμαξη. Για να έλαφρώση τή λύπη της έγραψε στο φίλο της. 'Ο νέος τήν ευχαριστούσε που τον θυμήθηκε να μοιράση μιζή του τή λύπη τη. Η μικρή ήτανε σχεδόν δεκατεσσάρων χρόνων. Ήτανε περίεργη, όταν εύρίσκονταν εκεί δέν είχε παρατηρήση πως τον αγαπούσε, και τήν αγάπη αυτή τήν αισθάντησε στήν άπουσία του. Σ' αυτό τό μεταξύ ο

εις όλας τας πόλεις. Και αυτός ο La Tutaine, ο όποιος τόσοσν ήγάπησε και έψυχολόγησε τά ζωα, δέν ήγάπησε τά παιδιά. Είχεσν ένα υιόν, τον όποιον δέν έβλεπε ποτέ, διότι άνετρέφθη μακράν του εις άλλην τόλιν. Μίαν ήμέραν τον παρρουσιάζουν εις τον πατέρα του: 'Ο νέος αυτός έχει ώρκαίους τρόπους, λέγει.

— Είμαι ο υιός σας, του άπαντούν.—'Α! ο υιός μου! τόσοσν τό καλλίτερον. 'Ολη ή συγκίνησίς του περιορίζεται έως εδω.

Διά τον Talleyrand, τον διάσημον πολιτικόν άνδρα τής Γαλλίας αναφέρουν οι ιστορικοί, ότι έπειδή έγγενθήη κουτσός και ήτο δευτερότοκος οι γονείς του τον εγκατέλειψαν εις τας φροντίδας μις πτωχής χωρικής, χωρίς ποτέ να ζητήσουν να τον ιδοῦν!

Αϊφνης μίαν ήμέραν έρχονται να τον ζητήσουν έν μεγάλη πομπή. Αμαξα με τέσσερα άλογα, υπηρέται χρυσοφορεμένοι, τιμαί, περιποιήσεις αϊφνίδιοι εκπλήττουν τον μέχρι πρό όλίγου εγκαταλειμμένον, υποθέτει ότι οι γονείς του θα σνησθάνθησαν πόσον τον είχαν άδικήσει και μετενόησαν και από αγάπην τον καλοῦν πλησίον των. Τίποτε. Είχεσν άποθάνει ο πρωτότοκος και αι τιμαί έγιναντο όχι προς τον υιόν αλλά προς τον κληρονόμον των οικογενειακών τίτλων.

Τώρκα βεβαίως εις τούς κανόνες αυτούς υπάρχουν πάντοτε και αι ευτυχεις εξαίρέσεις.

Και δέν είναι άγνωστα εις τήν ιστορίαν ουτε τά παίγνια του 'Εροίκου Δ', του μεγάλου τούτου βασιλέως τής Γαλλίας με τά παιδιά του, ουτε τό γνωστόν ρητόν του Θεμιστοκλέους, ο όποιος δεικνύων μίαν ήμέραν τον μικρόν υιόν του εις φίλην του, έλεγε: Βλέπετε τό παιδάκι αυτό, αυτός είναι ο κύριος τής τύχης τής Ελλάδος.

Η μητέρα του κάμνει, τι αυτός διατάσσει, εγω ε, τι

νέος ζωγράφος συναντήθηκε με τή μητέρα της, συμφιλότηκανε πάλι και τον προσκάλεσε ναρθη να περάση μερικες ήμερες στήν έξοχή της. Στίς βορεινές φύσεις τό ζύπνημα τής αγάπης γεννάει στίς φυχες ένα είδος πανθείσμου' τό όποιο κάνει 'κείνους που αγαποῦνε, να φιλοῦνε τά δένδρα και να λατρεύουνε όλόκληρη τή φύση. Και ή νέα κόρη ή έρωτευμένη, ευχαριστούσε τό Δημιουργό του ήλιου, των νεφων, του νερού των ποταμων, των πουλιων, και ο μακρός δρόμος, ο ξερος και μονότονος, όταν ήτανε κοντά στον αγαπημένο της τής φαινουνταν ένας δρόμος που έφερνε στή παράδεισο. Και έγραψε με άφέλεια στο μικρό κρυφό παιδικό σημειοματάρι της: «Μιλώμε τόσο, μου λέει τόσο ωραία πράματα, αλλά δέν μπορω να γράψω σεσ μου λέει. Θα μπορέσω όταν θα μεγάλωσω. Είνε όμως γραμμένα μέσα στήν καρδιά μου»

Σ' ένα άπ' αυτούς τούς περιπάτους, μις μέρα που συντρέφουε τον αγαπημένο της, ο όποιος έφευγε για όγτώ μερες, τι στιγμή που τον αποχαιρετούσε, ο ταξειδιώτης ο όποιος είχε κατεβη στήν αποβάθρα, γύρισε και τήν φίλησε ξαφνικά. Έτρεξε άμέσως στο σπίτι, έπεσε στο κρεβάτι, έμεινε όλη τήν άλλη μέρα στο κρεβάτι με τό μάγυλο κρυμμένο μέσα στο μαξιλάρι της, από φόβο μήπως δοῦνε τό σημάδι του φιλιού, τό όποιο αισθάνονταν να τήν κείη. Και ντρέπονταν για αυτό τό φίλημα τό όποιο όμως συγχρόνως τής ήτανε τόσο πολύ αγαπητό.

Είχε περάση χρόνος ο αγαπημένος της νέος έπειτα από μις άμελίς που είχε με τήν μητέρα της ή όποία του είχε πη πως ή κόρη της ήτανε πολύ νέα για να παντρευτή και πως δέν έσκόπευε να τήν δώση σε άνθρωπο χωρίς περίουσία και χωρίς όνομα. Και έφευγε τώρκα έπειτα από αυτή τήν όμιλία με τήν πρόθεση να μη ξα-

διατάσσει εκείνη, οι Αθηναίοι ε, τι εγω, και ή Ελλάς ε, τι διατάσσουν οι Αθηναίοι.

Η παιδική έορτή των Χριστουγένων

Και ενώ ήρχισα να γράψω διά τήν έορτήν αυτήν, εφλυάρησα τόσοσν, χωρίς ουτε καν λέξιν να αναφέρω περι αυτής. Λοιπόν και φέτος όπως πάντοτε θα γίνη ή έορτή του Δένδρου των Χριστουγένων από τό Συμβούλιόν μας του Ασύλου τής Αγίας Αικατερίνης και πλήθος παιγνιδιών παιδικών και άλλων κομψοτεχνημάτων και χρησίμων αντικειμένων θα εκτίθενται εις τραπέζια διά τά παιδικά δωρα του Νέου Έτους. Αι αναγνώστριά μας θα έχομεν βέβαια και αυται τήν φιλοδοξίαν να συντελέσουν διά τήν διοργάνωσιν εστω και ένός τραπεζιού, αποστέλουσαι εκάστη εις τό γραφειον τής Εφημ. των Κυριών, όδός Πανεπιστημίου 27 ε, τι θέλει, εις παιγνίδια, κομψοτεχνήματα και ε, τι άλλο μέχρι τής προσεχους Δευτέρας.

Ο ΧΟΡΟΣ

THE MISS ΔΕΓΚΑΝ

Τήν έννοιαν του θριάμβου τής Ισιδώρας Δέγκαν τήν συλλαμβάνω σκεπτόμενος ότι εδάμασε τό υπερών έλληνιλου θεάτρου. Έδίψασε να χορεύση μέσα εις τον λαόν, και άφησε ανοικτάς τας πύλας του θεάτρου εις τό λαϊκόν κύμα τό όποιον κανενός δέν φείδεται, τό όποιον χύνεται εις τούς ύψηλους περιστερωνας του Δημοτικου θεάτρου άφίνον να ήχη παταγωδώς ή ευθυμία και ή ινφλουέντζα του. Υπερβών τό όποιον εφοβήθη ή Δουζέ, ο Σουλλύ, ή Σάρα, υπερβών τό όποιον είνε έτοιμον να πάρη όλους τούς μεγάλους ως άστειους και μόνον τον Μιστριώτην να έπευφημη όταν του άγορεύη από τό θεάτρον, άφησε τήν Δέγκαν άθικτον. Δη-

ναγυρίση πλέον. Αλλ' έλαθε ένα γράμμα από τή μητέρα ή όποία του έλεγε πως δέν μπορούσε να φύγη έτσι πως έγνώριζε τή κόρη της, και πως ή απότομη αυτή αναχώρηση μπορούσε να τήν σκοτώση και τελείωνε μ' αυτή τή φράση. «Εκάματε να σας αγαπήση, είνε καθήκον σας να κάματε να μην σας αγαπά πλέον.»

Ο έρωτευμένος έγύρισεν έπειτα από λίγες μερες με πρόσωπο άλλαγμένο και με ένα χαμόγελο στα χείλη. Και από τό στόμα του τό πριν τόσο ένθουσιαστικό δέν έβγαίαν πλέον παρά λόγια πειραχτικά. ειρωνικά, λόγια τά όποια περιγελοῦσαν τά μυστικά και ποιητικά αισθήματα τής νέας κόρης: μις παγομένη πνόη, ή όποία κατέστρεψε τά όνειρα της. Πολύ νέα για να έννοήση πως δέν ήτανε δυνατόν τόσο γλήγορα να γίνη μις τέτοια μεταβολή, αισθάνονταν μις σκληρή απογοήτευση και όταν ήτανε μονάχη, έκλαιγε, με τό πρόσωπο κρυμμένο ανάμεσα στο δροσερό χορτάρι, για τον πεθαμένο φίλο της

Η γυναίκα που μου διηγήθηκε αυτα, τέλειωσε έτσι:

«Πως ο νέος των είκοσι τριών χρόνων ο όποιος μ' αγαπούσε και έμαθα πως μ' αγαπούσε ως τό θάνατο του.. πως μπορέσε να κάνη αυτήν τήν θύιαν;... Νομιζω πως τήν εκανε γιατί ήτανε πολύ νέος.. Τά νεϊάτα δέν φοβούνα: τά μαρτύρια.

(Edmond de Congourt)

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΑΙΣΘΗΜΑ

Ποιά νέα στα παιδιάτικά της χρόνια δέν αισθάνθηκε τό αίσθημα εκείνο τής αγάπης τό όποιον δέν είνε άκόμη άληθινή αγάπη; Θυμάμε μις μητέρα που έλεγε στο κοριτσάκι της, τό όποιο έδειγνε κωμική αγάπη για τον αδελφό μου, που ήτανε τριάντα χρόνων. «Κακόμοιρο παιδί είσαι τό αίσθημα, είνε ή σκέψη' πάντα θα είνε νικητής!» Έλεγεν αυτό ή γυναίκα εκείνη, ή όποία δέν ήτανε κοινή γυναίκα, και πολύ συχνά είχε στο στόμα της τό χαμόγελο τής Ζοκόντας. Και με ύφος μελαγχολικό μας έλεγε και των δύο: «Μπορω να τήν αφήσω μερικα άκόμη χρόνια να αγαπήη έτοι... έπειτα θα δοκιμάσω να δώσω ένα τέλος σ' αυτα».

Αρα γε ή μητέρες καταρθώνουνε πάντα να δώσουνε ένα τέλος σ' όλα τά αισθήματα του είδους αυτού; Και όμως εως τήν έποχήν τήν άπηγορευμένην τό αισθηματάκι τής μικρούλας δέν άπαντάει παρά τά συμπαθητικά χαμόγελα εκείνων, οι όποιοι διασκεδάζουσε με τήν μικρογραφία αυτή του έρωτος. Και τέτοια αισθηματάκια αρχίζουσε στα κοριτσάκια από τήν ηλικία των πέντε χρόνων ως τήν ηλικία που γίνονται άληθινά αισθήματα. Η στιγμή όμως κατά τήν όποιαν είνε περισσώτερον ένδιαφέροντα είνε όταν γεννιούνται, στήν ηλικία εκείνη, που παύουσε να είνε πλέον παιδιά' και γίνονται νεάνιδες και ένώνουσε τά παιδικά αισθηματάκια με τά μεγάλα αισθήματα. Και δέν μπορω να μην σας διηγηθω ένα επεισόδιο μις τέτοιας αγάπης δροσερής και

λαδὴ τὸ διέφυγεν ἡ Δέγκαν. Καὶ ἐκεῖνο τὸ λεπτόν καὶ τὸ ἀσύλληπτον ῥῆγος τοῦ ρυθμοῦ τὸ ὅποσον ἔτρεμε κανεὶς σκεπτόμενος ὅτι ἡμπορεῖ νὰ διακοπῇ ἀπὸ ἓνα αὐθάδη βῆμα, ὁ ποιητικὸς παλμὸς τῆς σαρκὸς τῆς Δέγκαν, ἐπέρασε εἰς ἓνα θάνατον σιωπῆς καὶ προσηλώσεως μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ τεράστιον κῦτος τοῦ θεάτρου. Ποῖαν ἔνοιαν λοιπὸν ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπῆρε τὸ ὑπερῶν καὶ ἐδαμάσθη; Τὴν ἔνοιαν ποῦ ἐπήραμεν ὅλοι μας, καὶ ποῦ δὲν ἔχει ἐρμηνεύειν. Διότι πολλὰ ἐρμηνεύονται, ἀλλ' αἱ ἀποκαλύψεις ὄχι. Αὐτὰ εἶναι κτύπημα εἰς τὸν ὄργανισμόν μας ἀκαριαῖον, τὸ ὅποσον ἀφίνει πόνον ἢ ἔκστασιν ἢ δὲν ἤξεύρω τί ἀλλὰ δὲν ἀφίνει καὶ τὴν σκέψιν νὰ τὸ ὄριση καὶ νὰ τὸ συλλάβῃ.

Εἰς τὸ θεᾶτρον ἐπήραμεν ὅλοι νὰ ἴδωμεν τὴν παίησιν τῆς μιμικῆς, μὴ ἔχοντες τίποτε ἄλλο ἀπὸ βιβλία σκονισμένα ἐκεῖνα τὰ αἰώνια βιβλία ποῦ μᾶς λέγουν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι εἶχον μίαν μιμικὴν ἀποθανοῦσαν. Μία σὰρξ ἐπέρασεν, ἐρρίγυσε, καὶ τὰ βιβλία ἀναψαν ἀπὸ μίαν φλόγα ἀληθείας. Ναί, ὑπῆρχε λοιπὸν καὶ ἀναγεννᾶται παριστάνουσα σχεδὸν ὡς ψυχὴν τῶν αἰσθημάτων τὸ σῶμα. Τέχνη σκορπίζουσα μὲ τὸ ῥῆγος τοῦ ρυθμοῦ τὴν σάρκα εἰς τὸν ἀέρα τέχνη ποῦ κάμνει πνεῦμα τὸ σῶμα τὸ ὅποσον οἱ καλόγηροι ἐδειξαν ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὰ τέκνα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὡς κουρέλι βουτηγμένον εἰς ὄλους τοὺς ρύπους. Τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα ἀπέθανε μαζί μὲ τὸ ἀρχαῖον σῶμα, ἀλλὰ τί ἄλλο ἦσαν οἱ παλμοὶ τῆς ἀγαλματίνου χορευτρίας, προχθῆς, εἰμὴ ἓνα ὄραμα τοῦ ἀρχαίου σώματος κινουμένου μὲ θεσπεσίαν ἀρμονίαν διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν καλογηρισμὸν; Καὶ ἦτο ὄραμα ἢ μὴν ἦτο ὑπόσχεσις; Ἦτο ἀλήθεια ἢ μὴν ἦτο ἓνας ἀπκτῶν φασσορισμὸς ἐπάνω εἰς τὸ ἀπέραντον νεκροταφεῖον τῶν βιβλίων ποῦ ἐγράφησαν περὶ ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Ἐπὲρ τὸν μακρινὸν ἀκεάνειον δρόμον ποῦ διέτρεξεν αὐτὴ ἡ ἱερεία διὰ νὰ εἴθῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ζητοῦσα ὀλίγους πῆχεις ἑλληνικῆς γῆς διὰ νὰ στήσῃ ἓνα κάποιον ναὸν, βέβαια θὰ ἔφεγγε κάποιος κόκκος ἐκ τοῦ ἀγνώστου φωτὸς τοῦ ὀδηγοῦντος εἰς τὰς ἀποκαλύψεις. Ἐνας λαὸς ἐν συλλαβῆν τὴν ὠραιότητα τῶν πατέρων του ἀπὸ τοὺς τρικυμισμοῦς ἀγγλοσαζωνικῆς σαρκὸς, τὴν ὅποιαν εἶδεν εἰς τὸ θεᾶτρον καλοῦσαν εἰς τὴν ζῶν ὄλας τὰς μαντευομένας ὀρμάς τῶν θραυσιμένων ἀγαλμάτων, ἀναδημιουργοῦσαν τὰ εἰδῶλια, κάμνουσαν ἔμπνον τὴν σεμνότητα τῆς ἀγγειογραφίας καὶ ἀναστηλώνουσαν ἐπὶ βῆθρων τὴν ἀγρίαν δραματικὴν πάθησιν τῶν ἀγαλμάτων τῆς Περγάμου, ἓνας λαὸς ποῦ εἶχεν αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν, χρεωστῆ καὶ εἰς τὴν Ἀρχαιολογίαν του, περισσότερα ἴσως ἀπὸ ὅ,τι χρεωστῆ εἰς τὴν γῆν τοῦ τὴν ἀνδιβάλλουσαν ἀγάλαμα εἰς τὸ φῶς. Δὲν εἶνε μοιραία ἡ ἐπιμονὴ αὐτῆς τῆς ἱερείας ἢ ὅποια τὰ τελευταῖα γυμνάσματα τῆς ἀρμονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος τῆς τὰ ἐκάμεν εἰς τὸ γηραιὸν γυμναστήριον τοῦ Ἰλισσοῦ, μόνον καὶ μόνον διότι ὁ χῶρος αὐτὸς ἦτο δίπλα εἰς τὸν Ἰλισσόν; Οἱ θεαταὶ τοῦ προχθεσινῶ ὄραματος ἠγωνίζοντο νὰ ἐνοήσουν τὴν σχέσιν τῶν χορευτικῶν παλμῶν τῆς Δέγκαν πρὸς τοὺς λυγμούς τοῦ Σοπέν. Ἐὰν ὅλοι οἱ προχθεσινῶ θεαταὶ ἦσαν γλύπται ἐμπνευσθέντες κάποτε ἓνα ἀγαλμα ἀπὸ μίαν σύν-

θεσιν τοῦ μεγάλου Πολωνοῦ, ἢ ἀπὸ τὸν μυστικὸν τοῦ χροκτῆρα, ἀπλούστατα θὰ ἔβλεπον ὅλοι ἀναστηλωμένα τὰ ἀγάλαμα ποῦ ἐφαντάσθησαν, θὰ ἔβλεπον παρερχόμενα μὲ ταχύτητα ἰλίγγου, ὄνειρώδη, ἀπειράριθμα, τόσα ὅσα ἔκαμεν ἡ Πλαστικὴ ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων, τόσα ὅσα μίαν ἀνθρωπότης ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς τὸ μέλλον.

Εὐτυχῶς ἡ Δέγκαν ἦλθεν ἐπικαίρως εἰς στιγμὴν ποῦ δημιουργεῖται μίαν τρομερὰ βιομηχανία ἀθηναϊκῶν καλλονῶν.

Ἐχομεν τόσας ιδέας περὶ κάλλους αὐτὴν τὴν στιγμὴν! Εἰς τὸ θεᾶτρον ἦτο καὶ ὁ κ. Νέης.

(Ἀπὸ τὰ Παναθήναια)

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Μ π ε κ α τ σ ε ς π α ρ α γ ε μ ι σ τ ε ς. Καθαρίζετε καὶ τσουροφλίζετε τὰς μπεκάτσες, Μὲ τὰς ἀκαθαρσίας των καὶ μὲ ὅλα τὰ ἐντόσθια των πλὴν τῆς κοιλιᾶς κάμνετε μίαν σάλτσαν, εἰς τὴν ὅποιαν προσθέτετε ὀλίγο κρομμυδάκι βραμμένο, λαρδί, μαϊντανὸ καὶ βούτυρο ἄλατοπίπερο. Ὅταν εἶναι ἔτοιμα τὰ κατεβάζετε, προσθέτετε 2 κρόκους αὐγῶν, γεμίσατε μὲ αὐτὸ τῆς μπεκάτσες σας καὶ ρίψατέ τας. Κόψετε εἰς λωρίδες λεπτῆς χοιρινὸν πᾶχος κατὰφοῦ κοκκινίσατε μὲ βούτυρον τὰς μπεκάτσες, τὰς τυλίσατε μέσα εἰς τὸ πάχος καὶ τὰς βάζετε νὰ βράσουν μὲ ζουμί καὶ μὲ κρασί ἄσπρο ἀρτεσίνοτο. Ὅταν εἶναι ἔτοιμες, ἀφαιρεῖτε τὰ λαρδιά καὶ τὰς σερβίρετε ἐπάνω εἰς φέτες ψωμι τηγανισμένο ἢ καὶ εἰς σπανάκη πουρέ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Ι. Θ. Chibin-el-Con. Συνδρομὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστίας.—
Καν Αγ. Σ. Πύργον. Ὅλοι αἱ σκευασαὶ αἱ ἰσχυραὶ, αἱ ὅποιαι μεταχρωματίζουσι τὰ μαλλιά, καταστρέφουσι τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν στιλπνότητά των... Ὅταν δὲ παύσουν βαρόμενα, μένουσι μὲ χρῶμα ἄσχημον καὶ χάνουσι ὅλην τὴν χάριν των. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος σκευασαὶ δὲν ἀποτελοῦν ἐξαιρέσιν. Τὴν φίλην σας παραπέμπομεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Κλάρας Στίνη. Ἀθήνας εἶναι ἡ μόνη κάτοχος ὅλων τῶν μυστηρίων τῆς καλλονῆς καὶ τῆς μακρᾶς νεότητος:—
Καν Α. Φ. Βάρνα. Εὐγνωμοσύνη δι' εὐγενεῖς φροντίδας. Συμμορφοῦμαι ὀδηγίας σας.—
Καν Αἰ. Δ. Καίρον. Χαίρω διότι σὰς ἄρεσαν τὰ περὶ γλώσσης γραφόμενά μου. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι ἄρκετὰ εὐφυεῖς, ὥστε νὰ ἀποστρέφονται τὸν σχολαστικισμόν.—
Καν Δ. Α. Πειραιᾶ. Μὰ ἐπὶ τέλους στείλετε ταχὺ δρομικῶς.

ΑΝΘΗ

Ὅσον ἐξαπλώνεται ὁ πολιτισμὸς, τόσον τὰ ἄνθη γενικεύονται καὶ τὰ ἀνοπωλεῖα αὐξάνουσι. Τὸ ἄνθος τῶρα διὰ μίαν μεγάλην τάξιν τῶν Ἀθηναίων δὲν εἶναι μόνον εἶδος στολισμοῦ, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς. Δὲν εἶναι μόνον διὰ νὰ παρουσιάσῃ τὸ σπῆτι πλέον στολισμένον εἰς τοὺς ξένους, ἀλλὰ διὰ νὰ ικανοποιήσῃ μίαν ἀνάγκην αἰσθητικὴν καὶ ψυχικὴν ἡμῶν τῶν ἰδίων.

Εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν ἀνταποκρίνεται πληρέστατα τὸ νεωσύστατον Βασιλικὸν ἀνοπωλεῖον τοῦ κ. Ἀριστ. Τσώτσου ἐπὶ τῆς οδοῦ Σταδίου, ἔναντι τοῦ θεάτρου Τσόχ. Ὁ τίτλος του δικαιολογεῖται καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκλεκτικότητα τῶν ἀνθῶν του, καὶ ἀπὸ τὴν ποικιλίαν του καὶ ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν τῶν φυτῶν καὶ φυλλωμάτων του τῶν τροπικῶν Εἰς δέσμα, εἰς γλάστρας, εἰς στεφάνους, εἰς βάζα, τὰ ἄνθη του εἶναι ὡραῖα καὶ ἡμποροῦν νὰ στολίσουν καὶ βασιλικά ἀκόμη παλάτια. Ἰδιαιτέτης κήπων ἀπεράντων, καλλιεργεῖ μόνος του τὰ ἄνθη του, ὡς οἱ Εὐρωπαῖοι φυτοκόμοι καὶ κατορθώνει τὸ ἀνοπωλεῖόν του ἂν καὶ νέον νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα.